

Gabriela Łącka

Sprawozdanie z Konferencji "Finanse Bibliotek naukowych, a ochrona dóbr kultury" : Katowice 15.01.2009

Fides: Biuletyn Bibliotek Kościelnych 1-2 (26-27), 188-192

2008

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

GABRIELA ŁĄCKA¹

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI „FINANSE BIBLIOTEK NAUKOWYCH, A OCHRONA DÓBR KULTURY” – KATOWICE 15.01.2009

Finanse Bibliotek naukowych, a ochrona dóbr kultury były tematem ogólnopolskiej konferencji, która odbyła się 15 stycznia 2009 roku na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Organizatorami tej imprezy była Biblioteka Teologiczna Uniwersytetu Śląskiego wspólnie z Federacją Bibliotek Kościelnych FIDES oraz Sekcja Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich okręgu Górnośląskiego w ramach XVI Forum Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych SBP.

Uczestnikami spotkania byli zarówno bibliotekarze reprezentujący biblioteki z całego kraju, m.in. bibliotekarze akademicki, bibliotek publicznych i szkolnych, pracownicy naukowcy Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego jak również studenci tegoż Instytutu.

Zarówno program jak i wystąpienia prelegentów miały przybliżyć uczestnikom konferencji możliwości pozyskiwania funduszy i ich odpowiedniego wydatkowania w różnego typu bibliotekach dla ochrony zasobów bibliotecznych stanowiących jedno z podstawowych dóbr kultury. Tematyka wystąpień prelegentów w zamierzeniu stanowiła inspirację do podjęcia trudnego tematu zabezpieczania środków finansowych na nowoczesne budownictwo biblioteczne, konserwację, ochronę i digitalizację zbiorów.

¹ Biblioteka Teologiczna Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonał Dziekan Wydziału Teologicznego ks. prof. dr hab. Andrzej Żądło, który po powitaniu gości wyraził swoje uznanie dla organizatorów i zaproszonych prelegentów, którzy podjęli się zreferować nietławy temat finansów w działalności bibliotecznej.

Program obejmował zagadnienia które ujęto w dwóch blokach tematycznych. Moderatorem pierwszej sesji, która miała charakter przeglądowo-teoretyczny był ks. Jerzy Witczak, dyrektor Biblioteki Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu, a równocześnie przewodniczący Federacji Bibliotek Kościelnych „FIDES”.

Obrady rozpoczął wykład inauguracyjny dyrektora Biblioteki Głównej Uniwersytetu Śląskiego dr Dariusza Pawelca, który przybliżył uczestnikom koncepcję projektu budowy Nowoczesnego Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej, jak również wskazał sposoby pozyskiwania środków finansowych na ten cel przez Uniwersytet Śląski i Akademię Ekonomiczną. W opinii dyrektora Pawelca „Biblioteka XXI wieku nie chce być przede wszystkim magazynem – miejscem przechowywania księgozbioru, ale miejscem spotkania i wykorzystywania jej zasobów, zarówno tych tradycyjnych, jak i elektronicznych. Zlokalizowana w kampusie akademickim nie jest dzisiaj tylko wypożyczalnią i czytelnia, ale staje się miejscem uczenia się. Na jej twórcach wymusza to zatem odpowiedniego dostosowania przestrzeni sprzyjającej wymianie poglądów, pracy zespołowej, a nawet relaksowi. Jej sens istnienia spełni się wówczas, gdy stanie się najpopularniejszym miejscem kampusu. Z takim wyzwaniem chcemy się zmierzyć, przystępując w Uniwersytecie Śląskim i w Akademii Ekonomicznej do wspólnej realizacji Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej w Katowicach”².

Podobnej tematyce poświęcony był referat Władysława Szczęcha zatytułowany *Pozyskiwanie środków finansowych na budowę i sprzęt w Bibliotece Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie*. Prelegent przedstawił informacje dotyczące budowy Biblioteki PAT

² Projekt „Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka” wobec trendów i norm w budownictwie bibliotecznym. [Dok. elektr.] [Aut.: Dariusz Pawelec, Jądwiaga Witek, Marzena Smyłła i in.]. *Biuletyn EBIB*. Tryb dostępu: http://www.ebib.info/2009/103/a.php?pawelec_in. [odczyt: 12.08.2009].

w Krakowie, doświadczenia związane z pozyskiwaniem środków finansowych na budowę tego obiektu, zastosowanie rozwiązań architektonicznych, które zapewniały funkcjonalny układ działów i ciągów komunikacyjnych, a także co nie jest bez znaczenia, interesującą koncepcję architektoniczną koncepcję budynku.

Kolejne dwa wystąpienia przygotowane zostały na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych przez pracowników z Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UŚ. W pierwszym z nich dr Zdzisław Gębołyś przybliżył mało znany problem sponsoringu i fundansingu w bibliotekach akademickich zarówno polskich jak i zagranicznych. Autor omawiając wyniki przeprowadzonych ankiet stwierdził, iż zainteresowanie sponsoringiem w bibliotekach polskich jest niewielkie. Zachęcając uczestników konferencji do korzystania z tej formy działalności wskazał sposoby pozyskiwania sponsorów, propozycje kto może nimi być oraz zaproponował formy rewanżu.

Dr Jolanta Szulc reprezentująca ten sam Instytut, omówiła problem zarządzania finansami w bibliotece jako jednej z wielu instytucji usługowych działających na rynku niedochodowych i nie nastawionych na osiągnięcie zysków. Z przeprowadzonych przez prelegentkę badań ankietowych wynika, że zarządzanie finansami w instytucjach non-profit jest ściśle związane z marketingiem, a działania marketingowe w bibliotece powinny promować kulturę organizacyjną biblioteki.

Zarządzanie biblioteką ściśle jest związane z przedstawieniem dobrego planu finansowego o czym mogli się przekonać uczestnicy konferencji wysłuchując wystąpienia Bogumiły Urban, dyrektorki Biblioteki Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu Wydział Zamiejscowy w Chorzowie. W referacie zatytułowanym „Przygotowanie i realizacja planu finansowego dla bibliotek. Koszty osobowe, rzeczowe i inne” prelegentka omówiła zagadnienie planu finansowego od momentu jego przygotowania przez zatwierdzenie, aż po etapy realizacji połączonej z bieżącą korektą wydatków kontekście całego roku rozliczeniowego. Jednym z zasadniczych elementów tego wystąpienia była analiza kosztów rzeczowych i osobowych ujętych w planie finansowym biblioteki.

Przed przerwą w obradach zaprezentowano uczestnikom konferencji książkę *Biblioteki kościelne i klasztorne w Polsce. Historia*

i współczesność pod red. ks. Henryka Olszara i Bogumiły Warząchowskiej wydanej w serii *Studia i Materiały Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach*. Autorami tej publikacji byli głównie pracownicy Biblioteki Teologicznej. Książka ta była dostępna na stoisku Księgarni Św. Jacka, które prezentowało swoją ofertę wydawniczą w holu Wydziału Teologicznego. Literaturę popularno naukową i naukową można było nabyć na stoisku hurtowni Emanuel.

Druga część obrad, która miała charakter warsztatowo-praktyczny prowadziła Maria Kycler – kustosz dyplomowany z Biblioteki Głównej UŚ, a jednocześnie przedstawiciel Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.

Referat wprowadzający w drugą część obrad wygłosił ks. Wacław Umiński, Dyrektor Biblioteki Księży Misjonarzy w Krakowie. Tematem jego wystąpienia była *Ochrona i konserwacja zabytkowego zbioru Biblioteki Zgromadzenia Księży Misjonarzy. Konserwacja zapobiegawcza i pełna zbiorów*. Prelegent zaznajomił słuchaczy z pracami związanymi z konserwacją zbiorów w krakowskiej bibliotece, a także z całym szeregiem prac przygotowawczych od dokonania oceny stanu księgozbioru, poprzez przyczyny jego zniszczenia. Sama konserwacja zbiorów opracowana była w oparciu o dokumentację konserwatorską w ramach Programu Operacyjnego Dziedzictwa Kulturowego. Wystąpienie ks. Wacława Umińskiego wzbogaczone zostało serią zdjęć z cyklicznych wystaw organizowanych przez Muzeum Historyczno-Misyjne Zgromadzenia Księży Misjonarzy w Krakowie.

Digitalizację zbiorów jako jeden ze sposobów ochrony dóbr kultury przedstawił Remigiusz Lis, zastępca dyrektora Biblioteki Śląskiej w Katowicach. W referacie *Finansowy aspekt tworzenia i utrzymania zasobów Śląskiej Biblioteki Cyfrowej* przybliżył Śląską Bibliotekę Cyfrową, cel jej powstania oraz aktualny stan digitalizacji w Polsce.

O tym *Jak przygotować projekt finansowy z funduszy strukturalnych* poinformowała słuchaczy Katarzyna Dudziak z Działu Projektów Międzynarodowych i Współpracy z Zagranicą Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Prelegentka omówiła szczegółowo sposoby i formy niesienia pomocy zainteresowanym jednostkom Uniwersytetu Śląskiego przy opracowaniu projektu. Wskazała również źródło

pozyskiwania środków finansowych w ramach funduszy strukturalnych i międzynarodowych, oraz terminy składania wniosków.

Małgorzata Waga, starszy kustosz dyplomowany z-ca dyrektora Biblioteki Głównej Uniwersytetu Śląskiego poinformowała o *Przygotowaniu i opracowaniu grantu dla pozyskania sprzętu komputerowego w BUŚ*. Zdaniem referentki wypełnianie wniosków ze względu na skomplikowane procedury nastęrcza wiele trudności, dlatego też aby się nie zniechęcić do tego zadania, konieczna jest praca zespołowa i współpraca z kompetentnym doradcą potrzebna w realizacji kolejnych etapów prac.

Końcowy referat na temat *Sposobów finansowania zasobów bibliotek wydziałów teologicznych w Polsce na przykładzie Biblioteki teologicznej UŚ* wygłosiła pani Agata Muc – adiunkt biblioteczny z Biblioteki Teologicznej Uniwersytetu Śląskiego. Swoje analizy finansowe oparła na badaniach ankietowych rozesłanych do bibliotek wydziałów teologicznych polskich uczelni. Dzięki tym badaniom omówione zostały różne źródła finansowania zasobów bibliotek wydziałowych w Polsce.

Konferencja „Finanse bibliotek naukowych, a ochrona dóbr kultury” zgodnie z zamierzeniem stała się ciekawym forum wymiany doświadczeń i poglądów badaczy i praktyków z wielu ośrodków bibliotekarskich w Polsce. Wszystkie wystąpienia miały charakter prezentacji, w których wykorzystano ciekawe techniki multimedialne. Zaprezentowane referaty przybliżyły uczestnikom spotkania sposoby pozyskiwania środków finansowych na ochronę dóbr kultury, jak również stały się okazją do wymiany spostrzeżeń, prezentacji wyników badań i dyskusji nad rolą biblioteki akademickiej w pielęgnowaniu dziedzictwa kulturowego. Konferencja ta jednocześnie uświadomiła zgromadzonym konieczność dalszych spotkań podejmujących trudny temat finansów bibliotecznych. Prezentacje dostępne są na stronie Biblioteki Teologicznej UŚ – www.bib.wtl.us.edu.pl.